

havns, og jeg tør gentage det samme, som det ærede Medlem Hr. Tange sagde — en Sandhed kan jo ikke siges for tidt —, at hele Befolkningen i Marstal, og for en meget stor Del i Marstal Landsogn, ganske er henvist til at leve af Skibsfartserhvervet. Der har været Tale om forskellige andre Steder, men de har alle et eller flere andre Erhverv, hvortil de kan støtte sig. Ikke saaledes med Marstal. Man er dér ganske henvist til Søfartserhvervet. Naar dette blomstrer, blomstrer hele Erhvervslivet, og naar dette sygner hen, saa sygner hele Byens Trivsel hen. Der har været talt om Aalborg, men Aalborg er en By paa ca. 50 000 Indbyggere, som har et Opland, hvorfra man kan drage Næring, fra Landbrug, Handel og Industri. Ikke saaledes med Marstal. Jeg overdriber ikke, naar jeg siger, at naar man undtager de forholdsvis faa Tjenestemænd, er hver eneste Indbygger i Marstal og Halvdelen af Indbyggerne i Marstal Landsogn henvist til Skibsfartserhvervet, enten paa den ene eller paa den anden Maade, enten som Udvøvere, som færende Sømænd paa Havet eller som Skibbyggere, Sejlmagere, Købmændene som Skibsprovianterere o. s. v.

Som Motivering for, at Nordby og Bogø skulde gaa forud for Marstal, til Trods for, som det viser sig af Anmærkningerne, at deres Skoler har et mindre Elevantal, er der anført, at de paagældende Kommuner har vist sig villige til at bidrage. Men som det fremgaar af et Andragende til Rigsdagen, som er omdelt paa de ærede Medlemmers Pladser, vilde Marstal ogsaa være overmaade villig til at bidrage sin Part. Det Bidrag, der er Tale om, er nu ikke saa overmaade stort; det hele drejer sig om et Beløb paa mellem 4 000 og 5 000 Kr., jeg tror 4 800 Kr., og dette lille Beløb staar absolut ikke i Forhold til de uhyre Summer, som Ærø har betalt til Statskassen. Som Bevis paa, i hvor høj Grad Søfartserhvervet indvirker paa Marstal Bys Skatteevne, hvor uhyre følsomt hele Livet i Marstal staar i Relation til Søfarten, skal jeg nævne følgende meget talende Tal: Statsskatteerne, som Marstal betalte i 1914—15, var 15 000 Kr., steg jævnt til 752 000 Kr. i 1920—21 og faldt atter til 378 000 Kr. i 1921—22. Et Beløb paa 4 800 Kr. er i denne Forbindelse selv i disse Tider, da Finanserne er stærkt anspændt, for intet at regne.

Det drejer sig i denne Sag ikke alene om den halve Snes unge Mennesker, som kan tænkes ved Marstal Navigationsskole at tage den udvidede Eksamen eller, som den nu kaldes, Skibsførereksamen, men der er mange unge Mennesker, som staar tviv-

lende — det ærede Medlem Hr. Tange var inde paa det samme — med Hensyn til, om de vil nøjes med almindelig Styrmands-eksamen, eller om de tillige skal tage Skibsførereksamen, og disse Mennesker vil — det frygter man paa Ærø, og jeg deler ganske denne Frygt — uvilkaarlig søge til de Skoler, hvor de kan faa den fulde Uddannelse. Endvidere frygter man for, at disse unge Mennesker, da de nødigt vil skifte Skole og saaledes nødigt vil undervises af et helt nyt, dem ukendt Lærerpersonele, ikke vil føle sig saa nøje knyttet til deres hjemlige Ø, som er Søfartssøen par excellence, om jeg saa maa sige, men vil søge andre Steder hen. Resultatet deraf vil let blive, at Ærø vil blive henvist til Navigatorer af 2den Klasse, om jeg saa maa sige, thi man maa jo ikke være blind for, at det er de dygtigste og mest fremadstræbende unge Mennesker, der sætter sig det Maal at faa den tyldigste Uddannelse og dertor nu maa søge til de Skoler, hvor denne gives.

Jeg nævnte tør Elevantallet. Det fremgaar af Bilag 2 til Lovforslaget, at medens Marstal gennemsnitlig har 25 Elever, har Bogø 22 og Nordby 24. Jeg underkender ingenlunde den store Betydning, disse Skoler har for Bogø og Nordby, men det forekommer mig, at vilde man ikke sætte Marstal ind paa Pladsen som Nr. 3, burde man i hvert Tilfælde, naar man af delvis andre Hensyn vil opretholde Skolerne paa Bogø og i Nordby som Skoler, hvortil der kan tages Skibsførereksamen, have taget Marstal med som Nr. 5.

Der er ganske vist ladet en lille Dør paa Klem, der er et lille Lysglimt, idet det foreslaas — særlig for at imødekomme, hedder det sig, et fra Marstal Kommunalbestyrelse fremsat Ønske —, at Handelsministeren administrativt skal kunne oprette Skibsførerafdeling ved hver af de øvrige Skoler, naar begge Rigsdagens Finansudvalg dertil meddeler Samtykke. Jeg maa sige, at det efter min Mening vilde være ganske uretfærdigt, om man vil sidestille Marstal med sine 25 Elever med Aalborg Skolens 13 — Rønne er jo udgaet med sine 8.

Det forekommer mig i det hele taget, at det er en overmaade trist Foranstaltning, man her griber til, og jeg maa sige, at ihvorvel vi fra vor Side er veltilfredse med hele Ordningen af Lærerspørgsmaalet og ligeledes med hele Sagens økonomiske Side, kunde vi i høj Grad have ønsket, at Lovforslaget blev gjort til Genstand for en kort Udvalgsbehandling. Det er jo ikke vor Skyld, at Forslaget er kommet saa